

діяльності акціонерних товариств. У цілому він відповідає потребам нашої держави, міжнародним стандартам і матиме значний позитивний вплив на розвиток економіки України.

Література

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40–44. – С. 356.
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18, № 1920. – С. 144.
3. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 49. – С. 682.
4. Про цінні папери і фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – С. 268.
5. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2008. – № 50-51. – С. 384.
6. Румянцева С. Переваги Закону «Про акціонерні товариства» // Цінні папери України. – № 39 (531). – 2008. – С. 12–18.

УДК 347.2/3 (043.2)

Філик Н. В., к.ю.н., доцент,
Німець В. І., студент магістратури,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАХИСТУ ПРАВА ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ

У ст. 13 Конституції України записано: «Держава забезпечує захист прав усіх суб'єктів права власності і господарювання, соціальну спрямованість економіки. Усі суб'єкти права власності рівні перед законом». Конституція України заклала фундамент реалізації всього комплексу прав людини, насамперед право на судовий захист. Цінність цього конституційного права визначається тим, що воно є невід'ємним правом кожної людини і одночасно правом, забезпечуючи реалізацію всіх прав та свобод людини закріплених Конституцією України за допомогою функціонування судової системи держави. Зміст конституційного права на судовий захист розкривається через ряд можливостей, форм звернення до правосуддя

Одним із центральних інститутів цивільного права є інститут права власності. Сучасні проблематика пов'язана з правом власності є багатогранними, причому кожна з проблем може бути предметом окремого фундаментального дослідження, адже власність є одним із основоположних чинників, що впливає на загальний стан людини, визначає принципи й норми її життєдіяльності, забезпечує відповідний

рівень благ, зумовлює відповідну свободу особистості в межах громадянського суспільства та дає особі впевненість у завтрашньому дні. Проте, базовими є питання щодо реєстрації прав на об'єкти власності, судового захисту, вільного ринку землі, тощо.

Так, наприклад, Альянс прав власності, починаючи з 2007 року, щорічно готує та видає Міжнародний індекс прав власності. Індекс оцінює права та можливість громадян мати і захищати приватну власність у різних країнах світу. Ранжування країн здійснюється за трьома основними компонентами: правове і політичне середовище, права матеріальної власності та права інтелектуальної власності. За підсумками 2016 року рейтинг нашої держави, на жаль, є дуже низьким: вона, отримавши 3,9 балів із 10 можливих, знаходиться у найнижчій, «червоній зоні» та займає 115 місце серед досліджених 128 країн світу.

Серед причин низького рівня захищеності права власності є недосконала система державної реєстрації права власності на нерухоме майно,.... проблеми із судовим захистом права на мирне володіння своїм майном. Це стосується як процедур судового захисту так і в більшій степені невиконання рішень національних судів, що стосуються захисту власності. ...Значно погіршує стан щодо захисту права власності на сході України ситуація збройного конфлікту через підвищений ризик її втрати та суттєве зменшення можливості захисту порушеного права, у т. ч. у судовому порядку. Не менш плачевною є ситуація з окупацією частини України, яка вже призвела до фактичної незахищеності права власності на цій території [1].

Варто зазначити, що незважаючи на наявні проблеми і недоліки, багато було зроблено щодо створення єдиного реєстру речових прав, а також прозорості його функціонування і доступності інформації у ньому. Крім того, дещо було спрощено процедури здійснення реєстрації прав власності та зменшення часу, необхідного для такої реєстрації. Це відбулося у тому числі за рахунок залучення більшої кількості інституцій, які мають право щодо реєстрації прав власності на нерухоме майно.

Проте, на думку фахівців, у 2017 році держава знову не зробила достатньо для того, щоб ввести вільний ринок землі і зняти обмеження, яке фактично позбавляє можливості для людей використовувати свою власність. Попри неодноразові висловлювання вищих посадових осіб держави щодо необхідності зняття мораторію на продаж сільськогосподарської землі, цей мораторій існував протягом цього року і був продовжений на наступний рік [2].

Так, наприклад, не належно врегульованим є питання про визнання права власності на нерухоме майно у випадку, коли особа втратила на нього документ, що засвідчує право власності, і є неможливо отримання дубліката такого документа. У такому випадку, відсутня сторона, що оспорує чи не визнає право власності на майно. Відсутній також і

документ, що засвідчує право власності, а особа, що володіє майном, позбавлена можливості отримати дублікат такого документа, відсутність якого заважає особі володіти, користуватися, розпоряджатися своїм майном на власний розсуд.

Можливість впровадження конфіскації без рішення суду [3] у 2015 році, а саме прийнятий Закон України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо окремих питань накладення арешту на майно з метою усунення корупційних ризиків при його застосуванні є ще однією із реальних загроз щодо забезпечення права власності.

Література

1. Щербатюк М. Право власності / М. Щербатюк [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://helsinki.org.ua/pravo-vlasnosti-m-scherbatyuk/>.

2. Право власності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://helsinki.org.ua/pravo-vlasnosti/>.

3. Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо окремих питань накладення арешту на майно з метою усунення корупційних ризиків при його застосуванні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/769-19>.

УДК 349.22 (043.2)

Чанишева Г. І., д.ю.н., професор,
Національний університет «Одеська юридична академія»,
м. Одеса, Україна

ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ КОЛЕКТИВНИХ УГОД

Відповідно до частини третьої ст. 2 Закону України «Про колективні договори і угоди» угода укладається на національному, галузевому, територіальному рівнях на двосторонній або тристоронній основі:

- на національному рівні – генеральна угода;
- на галузевому рівні – галузеві (міжгалузеві) угоди;
- на територіальному рівні – територіальні угоди.

У чинному законодавстві відсутнє визначення поняття колективної угоди. Одним із перших у вітчизняній літературі В. І. Прокопенко визначив колективну угоду як строкову угоду, яка укладається між власниками та органами, уповноваженими представляти трудящих на державному, галузевому та регіональному рівнях, про встановлення нормативних положень у сфері праці та соціально-побутових питань, які є обов'язковими для всіх суб'єктів, що перебувають у сфері дії сторін, з метою врегулювання виробничих, трудових і соціально-економічних відносин і узгодження інтересів держави, трудящих і власників, а також